

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคงตะงาว อำเภอคอนปุด จังหวัดสระบุรี เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคงตะงาว อำเภอคอนปุด จังหวัดสระบุรี โดยผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนของการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์และการแปลผล
6. การจัดทำแนวทางการพัฒนา
7. การนำเสนอผลงานวิจัย
8. การจัดทำแผนพัฒนา

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุตามความมุ่งหมาย ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมการวิจัย

เป็นขั้นตอนศึกษาเอกสาร ตำรา ข้อมูล สถิติ สภาพความสำคัญของปัญหา และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดและสร้างเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอคำแนะนำและความเห็นชอบในการจัดทำเค้าโครงค้นคว้าอิสระจากคณะกรรมการควบคุมและนำเสนอเค้าโครงค้นคว้าอิสระ เพื่อขอความเห็นชอบดำเนินการต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย

เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นจากขั้นตอนที่ 1 ตรวจสอบหาคุณภาพของเครื่องมือ ทดลองใช้เครื่องมือและนำเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด พร้อมนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้อง วิเคราะห์และแปลผลวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

ขั้นตอนที่ 3 รายงานการวิจัย

เป็นขั้นตอนจัดทำร่างรายงาน การวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้และนำเสนอ คณะกรรมการควบคุม เพื่อตรวจสอบปรับปรุงข้อแก้ไขบกพร่องตามที่คณะกรรมการควบคุมแนะนำ และจัดพิมพ์พร้อมทั้งส่งรายงานผลวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ประชากรผู้อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหาร ส่วนตำบลดงเตงาว อำเภอคอนทูด จังหวัดสระบุรี จำนวน 9 หมู่บ้าน รวมเป็นจำนวน 1,560 คน
2. กลุ่มตัวอย่างได้แก่ประชากรที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป มีทะเบียนบ้านอยู่ในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลดงเตงาว ทั้งสิ้น 318 คน ซึ่งคำนวณมาจากสูตรการหาขนาด กลุ่ม ตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage random sampling) ดังนี้

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

$$\begin{aligned} \text{โดย } n &= \text{จำนวนของขนาดกลุ่มตัวอย่าง} \\ N &= \text{จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการศึกษา} \\ e &= \text{ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ (ในการศึกษาครั้งนี้ กำหนดให้ = .05)} \end{aligned}$$

แทนค่า

$$\begin{aligned} n &= \frac{1560}{1 + (1560 + 0.5^2)} \\ &= 318.36 \end{aligned}$$

ตาราง 2 กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 159 คน

หมู่บ้าน	จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง n = 159
หมู่ที่ 1	220	22
หมู่ที่ 2	180	18
หมู่ที่ 3	140	14
หมู่ที่ 4	121	12
หมู่ที่ 5	250	26
หมู่ที่ 6	159	16
หมู่ที่ 7	117	12
หมู่ที่ 8	123	13
หมู่ที่ 9	250	26
รวม	N = 1,560	n = 159

เครื่องมือที่ใช้วิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เป็นแบบสอบถามข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล และแบบสอบถามปลายเปิด

1. ชนิดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างและปรับปรุงขึ้นจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพและรายได้ต่อเดือน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นคำถามปลายปิด แบบประมาณค่า 5 ระดับ คือ “มากที่สุด” “มาก” “ปานกลาง” “บางครั้ง” “ไม่เคย” และมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

คะแนน 5 มากที่สุด หมายถึง ได้ร่วมกิจกรรมมากกว่าปีละ 4 ครั้ง

คะแนน 4 มาก หมายถึง ได้ร่วมกิจกรรมปีละ 4 ครั้ง

คะแนน 3	ปานกลาง	หมายถึง	ได้ร่วมกิจกรรมปีละ 2-3 ครั้ง
คะแนน 2	บางครั้ง	หมายถึง	ได้ร่วมกิจกรรมปีละ 1 ครั้ง
คะแนน 1	ไม่เคย	หมายถึง	ไม่เคยได้ร่วมกิจกรรมเลย

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม

2. การสร้างเครื่องมือ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย มีลำดับขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เพื่อนำหลักการดังกล่าวมาผสมผสานให้การมีส่วนร่วมพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลคงตะนาว เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ขั้นตอนที่ 2 นำข้อมูลที่ได้กำหนดกรอบความคิดจากการศึกษาและวรรณกรรมที่ได้ศึกษามา

ขั้นตอนที่ 3 ร่าง ปรับปรุง พัฒนาเครื่องมือให้เหมาะสมกับเรื่องที่ทำวิจัยและกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้ประธานที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระ ได้ตรวจรายละเอียดและคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขในข้อมูลและข้อความที่ยังไม่สมบูรณ์ แล้วพิจารณาเสนอให้มหาวิทยาลัยได้ทำหนังสือส่งแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาแล้วดำเนินการให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาถึงความเห็นให้คะแนน แต่ถ้าหากข้อคำถามใดที่ดัชนีมีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.5 ให้มีการปรับปรุงแก้ไขใหม่

ขั้นตอนที่ 5 เมื่อได้ปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิและประธานที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระได้แนะนำแล้วนำมาให้ประธานบริหารหลักสูตรตรวจดูความเรียบร้อยอีกครั้ง ทั้งนี้เพื่อขอเสนอให้ออกหนังสือนำในการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try - out) เพื่อหาคุณภาพความเชื่อมั่นเครื่องมือก่อนที่จะนำเครื่องมือออกเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามจริง

ขั้นตอนที่ 6 การนำแบบสอบถามไปทดลองกับประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล โกงขนู โดยใช้ทดลองเครื่องมือกับจำนวนคน 30 คน เพื่อต้องการหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการนำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาคำนวณด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ซึ่งผลการดำเนินการได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9695 ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือได้เพียงพอที่จะนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

ขั้นตอนที่ 7 สรุปแก้ไขและจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในงานวิจัยใหม่ต่อไป

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.1 การหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของคำถามแต่ละข้อตรงตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้หรือไม่ โดยการหาค่า IOC โดยใช้สูตร ดังนี้ (พิชิต ฤทธิจรูญ. 2543 : 273)

$$\text{สูตร IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

IOC	คือ	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับเนื้อหา
R	คือ	คะแนนของผู้ทรงคุณวุฒิ
$\sum R$	คือ	ผลรวมคะแนนของผู้ทรงคุณวุฒิ
N	คือ	จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

เมื่อ R แทนคะแนนความคิดเห็นและผู้ทรงคุณวุฒิกำหนดค่าคะแนน ดังนี้

เห็นด้วย	มีค่าคะแนนเท่ากับ +1.00
ไม่แน่ใจ	มีค่าคะแนนเท่ากับ 0
ไม่เห็นด้วย	มีค่าคะแนนเท่ากับ -1.00

ซึ่งจะได้ค่า IOC ของแบบสอบถามระหว่าง 0.66 – 1.00

2. การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

ผู้วิจัยหาความเชื่อมั่น โดยนำแบบสอบถามไปทดสอบกับกลุ่มประชากรมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรที่ศึกษา ซึ่งคือประชากรผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ถึงองค์การบริหารส่วนตำบลโก่งธนู อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโก่งธนู หลังจากนั้นได้นำมาวิเคราะห์หา ความเชื่อมั่นเป็นรายข้อ (Item analysis) โดยหาความเชื่อมั่น ทั้งฉบับด้วยวิธีการของครอนบัต (Cronbach) ใช้สูตรสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของการมีส่วนร่วม ต่อการบริหารงานของ อบต. ทั้งฉบับเท่ากับ 0.9695

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกให้กับประชากรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงตะงาว จำนวน 80 คน พร้อมชี้แจงรายละเอียดวัตถุประสงค์ของการวิจัย และทำความเข้าใจแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม
2. ระยะเวลาการเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 3-8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้แล้วนำผลการเก็บรวบรวมข้อมูลมาตรวจสอบความสมบูรณ์ที่ได้นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติวิเคราะห์ ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ใช้อธิบายข้อมูลทั่วไปของประชาชนกลุ่มตัวอย่าง องค์การบริหารส่วนตำบลดงตะงาว อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยแยกระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง บางครั้ง ไม่เคย และแปลผลระดับการมีส่วนร่วม ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ระดับคะแนนเฉลี่ย} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

ค่าเฉลี่ย	แปลผล
4.20 – 5.00	มากที่สุด
3.41 – 4.20	มาก
2.61 – 3.40	ปานกลาง

1.81 – 2.60	บางครั้ง
1.00 – 1.80	ไม่เคย

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

การจัดทำแนวทางการพัฒนา

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลดงตะงาว อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์ที่ได้ ไปจัดทำแผนกลยุทธ์ การพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลดงตะงาว อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

การนำเสนอผลงานวิจัย

เป็นกระบวนการในการนำผลงานการวิจัยที่ได้มาเขียนรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนำเสนอองค์การบริหารส่วนตำบลดงตะงาว อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

การจัดทำแผนพัฒนา

ขั้นตอนที่ 1 ดำเนินการศึกษาข้อมูลความรู้พื้นฐานในการวิจัย เพื่อนำมาจัดทำแผนยุทธศาสตร์แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลดงตะงาว อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี โดยได้คำตอบจากแบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ 2 จัดทำแผนยุทธศาสตร์แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลดงตะงาว อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี

การจัดทำแผนกลยุทธ์ (Strategy formulation) หรือการวางแผนกลยุทธ์ (Strategic planning)

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำวิสัยทัศน์พันธกิจ เป้าประสงค์และยุทธศาสตร์ขององค์กรเป็นแนวทางในการพัฒนา

2. การกำหนดวิสัยทัศน์ขององค์กร บรรยายสภาพและการดำเนินงานขององค์กรที่ต้องการให้เกิดขึ้น ต้องการที่จะให้เป็น

3. กำหนดพันธกิจหรือภารกิจ การกำหนดภารกิจที่องค์กรจะต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้
4. การกำหนดกลยุทธ์ แนวทาง หรือ วิธีการที่นำองค์กรไปสู่การบรรลุผลตามวิสัยทัศน์ที่ได้กำหนดไว้
5. การแปลงกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ เป็นเครื่องมือสำหรับใช้เป็นแนวปฏิบัติโดยการจัดทำแผน โดยต้องมียุทธศาสตร์ประกอบ ยกตัวอย่างเช่น ชื่อแผน วัตถุประสงค์ เป็นต้น
6. ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของแผนกับอาจารย์ที่ปรึกษา